

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 58 • nr. 6 • juni 2022 • € 1,75 • www.sp.nl

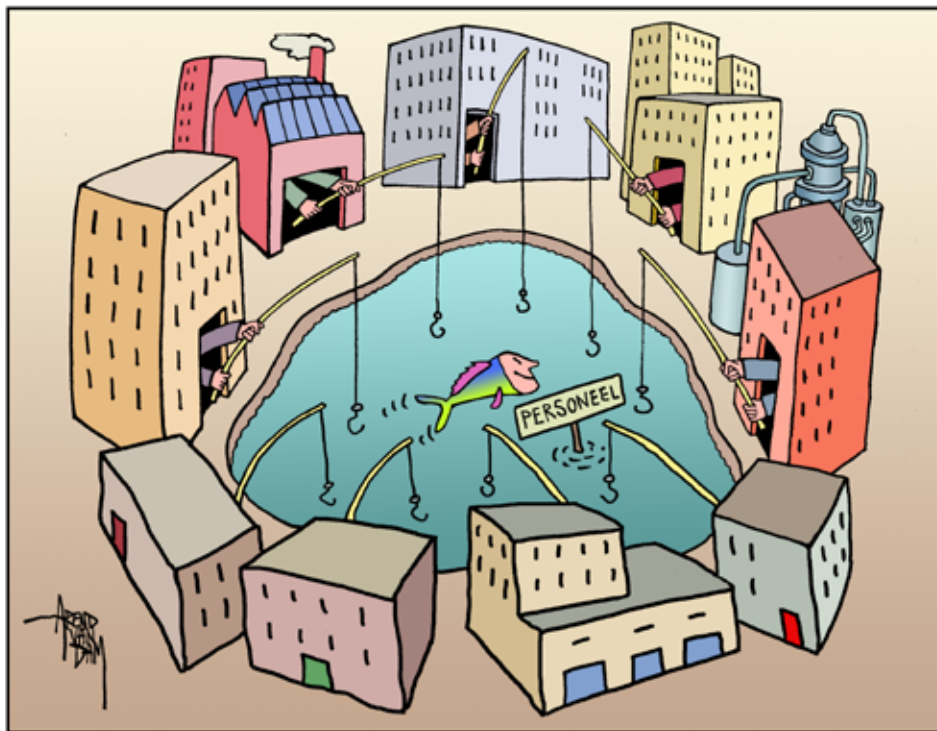

DONALD POLS DE MAN DIE SHELL VERSLOEG

SP-WETHOUDERS
UIT DE STARTBLOKKEN

LINKS FRANKRIJK
AAST OP
PREMIERSPOST

Arend van Dam

LEDENENQUÊTE HEEL DE MENS STAAT ONLINE

In mei startte de leden-enquête over Heel de mens. Ieder SP-lid wordt gevraagd om commentaar te geven op een eerste concept van het

geactualiseerde beginselprogramma. De ledenenquête staat op SP-net, de website voor onze leden. Log in op www.spnet.nl, lees de vernieuwde tekst en vul de enquête in.

Vragen over de enquête of het programma kunnen worden gemaïld naar:

heeldemens@sp.nl.

Ook is het mogelijk om telefonisch contact op te nemen via: (088) 243 55 72.

Wie niet in staat is om de enquête online in te vullen, kan ook een papieren versie aanvragen door te mailen naar het bovengenoemde adres of bovenstaand telefoonnummer te bellen.

SP JONGEREN

MELD JE AAN VOOR DE ZOMERSCHOOL!

Van maandag 25 t/m zondag 31 juli vindt de jaarlijkse zomerschool van SP Jongeren plaats. Op onze locatie in Meppel krijgen we een week lang scholing over actievoeren en onze ideologie. Ook komen er een aantal interessante sprekers. Natuurlijk is er ook genoeg ruimte voor gezelligheid.

De jaarlijkse zomerschool is het perfecte moment om jonge partijgenoten beter te leren kennen en meer te leren over de SP. Lijkt het je leuk om mee te gaan of heb je een vraag? Stuur dan even een berichtje naar jongeren@sp.nl

25 T/M 31 JULI ZOMER- SCHOOL

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Xander Topma (h), Lesley Arp,
Anne-Marie Mineur, Peter Sas

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Maurits Gemmink, Ronald van Raak,
Karen Veldkamp, Peter Verschuren,
Wiebe Kiestra

Foto omslag
Remko de Waal/ANP©

Incasso contributie
Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen met
de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

SP'ers aan het roer
Nieuwe wethouders over hun start

6

Donald Pols
'Vervuilende multinationals pakken onze vrijheid af'

10

La France insoumise
De onstuimige opmars van links in Frankrijk

14

Net lid, volop actief
Bea van Hijkoop en Steven Peltenburg

20

Wolodymyr Ishchenko
Socioloog over de oorlog in Oekraïne

24

- 4 Actueel: Nu ontpolderen nee!
- 22 Bloembommen maken buurten groen
- 28 Linksvoor: Nico Oost kweekt sappige peren en sociale politiek
- 29 Rode denkers: Jürgen Habermas
- 17, 18, 19 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel
- 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Van consumentenoplossing naar systeemoplossing

Het aanpakken van het klimaatprobleem schreeuwt om radicalere oplossingen. Maar socialistische oplossingen zijn nodig en geen zogenaamd sociaalliberale. Dat werkt niet en zorgt ervoor dat mensen alleen maar sceptischer worden over klimaatbeleid. Voor hen zijn namelijk de lasten, terwijl de rijkere mensen en bedrijven vooral de lusten hebben.

Zo werd het stokpaardje van D66, de warmtepomp, door het kabinet weer van stal gehaald. Vanaf 2026 moeten mensen verplicht bij vervanging van hun cv-ketel een warmtepomp installeren. Mensen worden dus verplicht kosten te maken om -ieder voor zichzelf een dure warmtepomp aan te schaffen. Heel liberaal natuurlijk en doordat mensen er dan een lening voor af 'mogen' sluiten, verkopen sommigen partijen dit als sociaal.

Dit terwijl bedrijven, die verantwoordelijk zijn voor een veel groter deel van de vervuiling, aan alle kanten met belastinggeld juist 'verleid' worden tot verduurzaming. Bedrijven die jarenlang winst uitgekeerd hebben aan aandeelhouders. In plaats van die winst te investeren in hoognodige verduurzaming, kunnen zij nu flink geld van de overheid (de belastingbetaler dus) krijgen om schoner te produceren. Ook voor huishoudens is er subsidie beschikbaar, maar dan moet je eerst wel duizenden euro's uit eigen zak betalen. Hoe oneerlijk kan het zijn?

Het is het zo veel mogelijk individualiseren van een collectief probleem en de échte oorzaken ongemoeid laten. Terwijl als er iets een collectieve oplossing vraagt, dan is dat het klimaatprobleem wel. Dat zou dus ook ons idee zijn: pak het gezamenlijk aan en ga als overheid voorop. Zo deden we dat met het aanleggen van de riolering ook. Dat werd ook niet huishouden voor huishouden betaald en geregeld.

Het kabinet wil ook een vliegtaks voor iedereen. Als je weet dat slechts acht procent van de vliegers verantwoordelijk is voor maar liefst veertig procent van de vluchten, dan is het toch efficiënter én eerlijker om een veelvliegerstaks in te voeren? Dat is ons voorstel. Hoe meer je vliegt, hoe meer je betaalt. Iemand die eens per jaar het vliegtuig neemt voor de zonzakantie is een stuk minder vervuilend dan de veelvliegers. Maar uitgerekend die acht procent veelvliegers zullen weinig voelen van zo'n taks en gewoon door blijven vliegen.

Binnen ons huidige kapitalistische systeem kan het klimaatprobleem niet worden opgelost, omdat de oorzaken niet fundamenteel worden aangepakt. Klimaatrechtvaardigheid vergt een andere economie. Wij hebben de plannen klaarliggen.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

foto SP Zeeland

'NU ONTPOLDEREN NEE'

ZEEUWSE ACTIE EN HAAGSE MOTIE BOEKEN OPMERKELIJK SUCCES

De Hedwigepolder, een gebied van zo'n 600 voetbalvelden groot in Zeeuws-Vlaanderen op de grens met België, wordt voorlopig niet onder water gezet. Dat hebben acties in Zeeland en hard werk van SP-Kamerlid Sandra Beckerman in Den Haag voor elkaar gekregen. Eerst moet onderzocht worden wat inlaten van het sterk vervuilde Westerscheldewater voor het gebied gaat betekenen.

HET ONTPOLDEREN van de Hedwigepolder zorgt al zeventien jaar voor hoogoplopende emoties. In 2005 besloot het kabinet dat het gebied teruggeven moest worden aan de natuur als compensatie voor het natuurverlies door het uitbreiden van de Antwerpse haven. Felle protesten en slepende juridische procedures volgden, maar dit jaar zouden de dijken toch echt afgegraven worden. Dat was echter buiten de Zeeuwse SP gerekend.

Statenlid Ger van Unen uit Hulst: 'Op een ledenvergadering concludeerden we dat het absurd is om het gebied onder vervuild water te zetten terwijl wij wachten op een bevolkingsonderzoek om na te gaan wat het gif nu al met ons doet. Het bedrijf 3M heeft jarenlang stoffen geloosd die tot de PFAS-familie behoren en levensgevaarlijk zijn. In het Belgische Zwijndrecht, hier net over de grens, zit PFAS bij 90 procent van de mensen in het bloed, zelfs bij heel jonge kinderen.'

Toen het afgraven van de dijken vervroegd zou gaan plaatsvinden, hebben we meteen de Kamerfractie ingeseind en zijn we de actie Nu ontpolderen NEE gestart. In twee weken tijd hadden we achthonderd handtekeningen onder onze eis en hadden we veel medestanders gevonden: raadsleden van alle partijen, boerenorganisaties, enzovoort. Onze belangen liepen uiteen, maar over één ding waren en zijn we het eens: geen vervuild water in de polder.' Hoogtepunt van de actie was een

Op 14 mei kwamen zo'n 200 mensen bij elkaar om actie te voeren tegen de ontpoldering van de Hedwigepolder.

Luchtopname van de Hertogin Hedwigepolder.

foto Your Captain Luchtfotografie / ANP©

demonstratie van zo'n 200 mensen in, zoals Van Unen zegt: 'Een uithoek van wereld waar je heel moeilijk kunt komen.'

Spannende stemming

En toen was de landelijke politiek aan zet. 'Ik heb me de blaren op de tong gepraat, ook met coalitiepartijen, maar het was me niet gelukt zonder de acties in Zeeland', blik Kamerlid Sandra Beckerman terug. 'Door de voorgeschiedenis is de Hedwigepolder een beladen onderwerp. Om dan terug te komen op een eerder besluit is lastig voor de Tweede Kamer. Het was daardoor tot op het laatste moment spannend wat de uitkomst van de stemming over mijn motie zou zijn. Maar het is gelukt. Een ruime meerderheid

heeft mijn voorstel gesteund en daarmee uitgesproken dat er eerst goed onderzoek moet komen. De boel mag nu alleen onder water worden gezet als vaststaat dat er geen negatieve effecten optreden voor de natuurontwikkeling en de leefomgeving. Dat is belangrijk want als je nu water inlaat is er geen weg meer terug. Daarbij: hoe kun je het natuurontwikkeling noemen dat het je een polder vol laat lopen met gifwater? Het RIVM adviseert om niet vaker dan één keer per jaar vis uit de Westerschelde te eten, vanwege het vele PFAS in het water. En datzelfde Westerscheldewater zou dan de natuur versterken? Kom nou!' •

tekst Peter Verschuren

Jannie Visscher
voorzitter SP

Waar je ook bent

Nu de coronabeperkingen voorbij zijn kleurt ons land weer SP-rood. Overal duiken de rode jassen en partytenten weer op. Ook onze 'Soep-Express' is weer uit de stalling. Afdeling Venlo deelde bij de Venloop wandeltocht in no time 100 liter soep uit.

De Zeeuwse SP voerde flink actie tegen het inlaten van met PFAS vervuild Scheldewater in de Hedwigepolder. Mede dankzij een aangenomen motie van onze Tweede Kamerfractie worden de dijken daar voorlopig gelukkig niet doorgestoken. SP afdeling Veendam nam het initiatief voor een manifestatie voor fatsoenlijke opvang in het overvolle aanmeldcentrum Ter Apel. Veel organisaties sloten zich aan om duidelijk te maken dat het zo niet langer kan: niet voor de asielzoekers, niet voor het personeel en niet voor de omwonenden.

Maar er gebeurt meer: ons Tweede Kamerlid Bart van Kent reist stad en land af met bijeenkomsten over een eerlijk pensioen en afdeling Deventer organiseerde een heel goed bezochte bijeenkomst over 'nieuwe economie' met o.a. Mahir Alkaya van onze Tweede Kamerfractie.

Dat vind ik zo mooi: als SP'er kun je op zoveel verschillende manieren je steentje bijdragen. Zo startten onlangs weer veel partijgenoten als volksvertegenwoordiger in de gemeenteraad. Een heel belangrijke plek, ook omdat de overheid een belangrijk orgaan is om de macht van de markt in te perken.

Dezer dagen worden ook weer SP'ers als wethouder geïnstalleerd. Verderop in deze Tribune lees je hoe twee kersverse SP-wethouders uit Dronten en Apeldoorn hun eerste weken hebben beleefd. Als wethouder kun je laten zien dat het echt anders kan en kun je werkelijk de dagelijkse omstandigheden van mensen verbeteren. SP-wethouders sluiten zich niet op in het gemeentehuis maar zijn onder de mensen. Ze beperken zich niet tot plannen maken maar zorgen ook voor goede uitvoering van beleid volgens de menselijke maat.

SP'er ben je overal! •

KERSVERSE SP-WETHOUDERS OVER HUN START

In veel gemeenten wordt momenteel nog onderhandeld over coalities en akkoorden. Sommige gemeenten waren er echter al snel uit, zoals bijvoorbeeld in Dronten en Apeldoorn. Daar doet de SP nu voor het eerst mee aan de coalitie en levert de partij nu wethouders in het college. Maar waarom zou je als partij eigenlijk willen meebesturen en hoe is het om opeens wethouder te zijn? Sunita Biharie uit Apeldoorn en Peter Duvekot uit Dronten vertellen er alles over.

WIL JE EEN AFSpraak maken met Sunita Biharie, dan gaat dat sinds haar installatie als wethouder via een persoonlijk medewerker. Dat is voor haar nog flink wennen; enig ongemak hierover is ook op te merken. Datzelfde geldt voor de momenten waarop de bode koffie komt brengen. Met een welgemeende grap laat Biharie weten dat ze ook echt zelf naar de automaat kan lopen. Die persoonlijke manier van contact met de mensen op het stadhuis is wat haar typeert. Voor sommigen is dat nog even wennen, anderen vinden het verfrissend. Dat blijkt ook als de collegawethouder van Lokaal Apeldoorn zich even met het gesprek bemoeit: 'Sunita is een moordwif, schrijf dat maar op!'

Biharie is een geboren Rotterdammer maar woont inmiddels al bijna de helft van haar leven in Apeldoorn. Ze werkte meer dan 20 jaar in de jeugdzorg bij verschillende organisaties. Sinds 2018 was ze fractievoorzitter voor de SP in de gemeenteraad en onlangs is ze geïnstalleerd als wethouder werk & inkomen, welzijn en sport. Een functie die ze eigenlijk helemaal niet ambieerde maar die haar misschien juist daarom wel heel goed past.

Bijzonder bestuur

De partijen in Apeldoorn waren er snel uit met elkaar. Al op 20 april werd het coalitieakkoord getekend. De samenstelling van de nieuwe coalitie is opmerkelijk: VVD, Lokaal Apeldoorn, GroenLinks, SGP en SP hebben hun handtekening onder het akkoord gezet. Een onverwachte combinatie die met name online tot veel reacties heeft geleid. Volgens Biharie is het echter heel goed uit te leggen: 'Als je weet hoe het de laatste vier jaar is gegaan in de gemeenteraad dan is het niet zo raar. Je moet betrouwbaar zijn, dat is de basis. Dit zijn de partijen waarvan we de afgelopen twee jaar hebben ervaren dat ze hun afspraken nakomen en dat ze staan voor wat ze zeggen.'

Ze vervolgt: 'Met dat als basis ga je kijken naar de inhoud. Wat gunnen we elkaar? Mensen kijken raar op dat de SGP erbij zit en maken zich dan zorgen over LHBT+ in Apeldoorn. Maar de afspraken daarover staan letterlijk in ons coalitieakkoord: we blijven regenbooggemeente en we gaan volop de strijd aan met racisme, discriminatie en uitsluiting. Ik ben ook de wethouder die hierover gaat. Dezelfde soort geluiden hoorde je ook meteen over samenwerken met de VVD. Die zouden alleen willen vermarkten en de rijken nog rijker maken. En weet je, ik zou ook nooit met een Mark Rutte in een coalitie stappen. Maar die zit hier ook niet in Apeldoorn. De lokale VVD ziet hier ook de problemen met armoede. Toen we in de oppositie zaten hebben zij ons ook gesteund bij onze opstand tegen de wegbezuiniging van het jongeren centrum.'

Geven en nemen

Zodra je in een coalitie stapt, weet je dat het een kwestie is van geven en nemen. Toch herkenden de leden van SP Apeldoorn veel van hun programma in het uiteindelijke akkoord. Biharie: 'Wat ik zelf niet zou bedenken, was de inzet in het akkoord op topsport. Daar heb ik persoonlijk helemaal niks mee, dat elitaire gedoe. Want hoe zit het dan met al die talenten die sport niet eens kunnen betalen? Maar kijk je naar het hele akkoord, dan zie je dat we juist ook investeren in bereikbare sport voor alle inwoners. Dat is eigenlijk ook precies wat in ons verkiezingsprogramma stond en wat onze leden ook wilden.'

Diezelfde leden spraken tijdens de vergadering over het coalitieakkoord zelfs hun verbazing uit over hoeveel van het SP-programma daarin terug te lezen is, aldus Biharie: 'Ze vroegen ons hoe we dat voor elkaar hebben gekregen. Wat we heel belangrijk vinden is armoedebestrijding. We gaan nu echt een actieplan maken, daar zit ook fors geld bij. Ook gaan we

‘Het gaat om echte problemen van echte mensen’

hier de fraude bij malafide zorgbedrijven aanpakken. We gaan meer samen doen met zorgmedewerkers en de mensen die zorg krijgen. Als we al dat soort punten naast ons programma leggen dan komt het voor zo'n 70% overeen. Er staan wel dingen in het akkoord die van mij niet hoeven, maar geen dingen die echt heel veel pijn doen. Persoonlijk had ik natuurlijk nog wel wat meer gewild, omdat je het niet volledig in kan vullen zoals je zelf wil, maar ik ben ook wel veeleisend.'

Eerste meters

Al aan het begin van haar wethouderschap merkte Biharie dat het niet altijd even makkelijk is om je doelen te bereiken. Ze is nog geen maand bezig als ze de compensatie voor energiekosten voor meer mensen toegankelijk wil maken dan alleen de groep inwoners die 120% van het minimuminkomen verdient: 'Met mijn collegawethouder

van GroenLinks waren we het snel eens. Maar dan kom je erachter dat het niet zomaar gebeurt. Mankracht op het stadhuis was een probleem.'

Ze vervolgt: 'Maar ik wilde wel dat het gewoon geregeld zou worden. We kunnen het hier op het stadhuis wel heel moeilijk vinden maar ondertussen zijn er mensen die aan het einde van de maand geen eten meer kunnen kopen. We hebben geen tijd om er rustig naar te kijken, het moet gewoon worden opgelost. Het gaat om echte problemen van echte mensen.'

Betrouwbaar en oprecht

Voor Biharie is vertrouwen ontzettend belangrijk. Onderling vertrouwen in het college maar vooral ook het vertrouwen van de inwoners. Dat is dan ook waar ze de komende vier jaar aan wil werken: 'Wij hebben met de SP mensen naar de stem-

bus gekregen die eerder niet stemden. Tegelijkertijd hebben ook hier veel minder mensen gestemd. Daar moeten we iets mee. Dat kan alleen door betrouwbaar te zijn als overheid en door naar de mensen toe te gaan. Het maakt ook niet uit of we met de SP in de oppositie of coalitie zitten, we blijven de wijken ingaan om te organiseren. Het gaat om oprechte politiek. Daar zie ik voor mijzelf een belangrijke rol als wethouder en in dit college.'

Dat is ook de reden waarom je Biharie nooit in een mantelpakje zult zien: 'Ik denk echt jullie hebben met mij als wethouder gewoon iemand van de straat naar het bestuur gehaald. Ik loop gewoon zo rond, maar dit is wel wie ik ben en dat is echt. Betrouwbare politiek begint ermee dat je echt moet zijn.'

‘We staken er met kop en schouders bovenuit’

Dat Peter Duvekot wethouder is begint te wennen maar gek vindt hij het nog wel. Een eigen werkkamer had hij vlak voor zijn installatie nog niet dus het gesprek vindt plaats in de kamer van de burgemeester. De goedlachse Duvekot moet zo ongeveer het halve gebouw door voor een kopje automatenkoffie. Aan bodes die het komen brengen doen ze in Dronten niet. Wel wordt ook zijn agenda vanaf nu beheerd door een medewerker. ‘Best een verademing voor een ADHD’er’, zegt Duvekot half grappend.

Zelf omschrijft Duvekot zijn werkende leven als ‘12 ambachten, 13 ongelukken’. Hij was acteur, docent, woonbegeleider, zat in het sociaal en maatschappelijk werk en was tot voor kort manager bij een praktijk voor fysiotherapie. De afgelopen vier jaar was hij fractievoorzitter voor de SP in Dronten, nu mag hij aan de slag als wethouder met onder andere het sociaal domein in zijn portefeuille. Een functie waarin zijn grote lokale netwerk en goede relaties wel eens heel goed van pas kunnen komen.

Winst opent deuren

Tot aan de uitslagenavond was de SP in Dronten er eigenlijk niet van uitgegaan dat ze zouden meedoen aan een nieuw college. Dat veranderde toen de eerste resultaten bekend werden: hoewel de partij in aantal zetels gelijk bleef, steeg het percentage stemmen wel met 10%. Volgens Duvekot werd er naarmate de avond vorderde steeds meer naar de SP gekeken: ‘We hoopten natuurlijk op winst maar op een gegeven moment staken we er met kop en schouders bovenuit ten opzichte van de andere kleinere partijen. Ik heb toen meteen gezegd dat ze niet meer om ons heen konden, en dat bleek.’

Zelf verklaart Duvekot deze stijging aan de hand van een heldere lokale boodschap waarmee ze de verkiezingen in zijn gegaan: ‘We hebben gezegd dat het hier totaal anders moet met de bestuurscultuur. Dat zie je landelijk natuurlijk ook maar het is iets wat hier heel erg speelt. Er is bijvoorbeeld ook een wethouder gesneuveld op de bouw van een nieuwbouwwijk waarbij de communicatie echt heel slecht is gegaan.

Mensen herkenden dus ons verhaal en dat sloeg blijkbaar aan.’

Volkswethouder

Dat Duvekot de aangewezen persoon zou zijn om namens de SP wethouder te worden, dat was ook al snel duidelijk: ‘Tijdens de onderhandelingen werd op een gegeven moment de behoefte aan een volkswethouder benoemd. Dat is iets waar ik me wel in herken. Als je het hebt over eerlijkheid naar de inwoners toe dan betekent het ook dat dat ik straks vooral buiten wil zijn. Hier in Dronten maar ook in de kernen Swifterbant en Biddinghuizen. Natuurlijk ga ik naar de plekken toe waar het goed gaat maar je moet er juist ook zijn als het spannend wordt. Wanneer het even niet uitkomt of als je geen leuk verhaal hebt. Juist dan moet je het gesprek aangaan.’

Dat begint volgens Duvekot ook met de verandering van de bestuurscultuur waarmee de SP de verkiezingen in is gegaan: ‘Ik wil die verandering ook teweegbrengen binnen het sociaal domein waar ik wethouder voor ben. Dronten staat er niet om bekend dat het hier nou sociaal zo slecht gaat of dat we grote problemen hebben. Maar wat ik wel zie is dat mensen aankloppen bij de gemeente en dan op een moment weggestuurd worden omdat ze niet binnen een bepaald hokje passen. Als de gemeente niet kan helpen dan moeten we gaan kijken wie van onze contacten dat wel kan. Medewerkers moeten weer het vertrouwen krijgen dat ze zelf initiatief mogen nemen. Dat is een nieuwe manier van denken, maar dat is wel te leren.’

Van oppositie naar coalitie

De nieuwe rol binnen de coalitie betekent ook iets voor hoe je als fractie politiek bedrijft. Duvekot: ‘Het is nieuw en dat wordt natuurlijk spannend. We hebben een duaal systeem. Soms werkt dat en soms ook niet. Dat zie je ook verschillen per fractie hier in de gemeenteraad. Daar moeten we echt een eigen weg in gaan vinden. De fractie en ik houden elkaar op de hoogte maar ik heb nu wel een andere rol. Mijn opvolger moet er ook echt haar eigen ding van gaan maken.’

Hij vervolgt: ‘Als wethouder zal ik tijdens de raadsvergaderingen denk ik de persoon zijn met de kortste antwoorden. Gewoon kernachtig vertellen wat we willen. Ik snap niet zo goed waarom iedereen zo graag de tijd wil volkletsen. Ik doe dat met een kwinkslag en een beetje humor. Soms eens iets gek roepen om te kijken wat er gebeurt. Dat zal even anders zijn voor de gemeenteraad, maar ze weten wie ze wethouder hebben gemaakt en zo ben ik nou eenmaal.’

Niet alleen de politiek in de gemeenteraad zal wennen zijn. In de eerste weken als wethouder bestaan de dagen vooral uit heel veel kennismakingen. Met de medewerkers in het gemeentehuis maar ook met organisaties daarbuiten: ‘Iemand anders organiseert nu mijn agenda. De eerste week zit echt helemaal vol. Ik denk niet dat ik aan het einde van die week alle namen nog weet. Daarna wil ik ook zelf gaan bepalen wie ik spreek. Ik wil snel aan de slag met de jeugdzorg, mij nog meer verdiepen in het welzijnswerk en ook ontdekken hoe alles organisatorisch in elkaar zit.’

Wandelende wethouder

Tijdens het gesprek noemt Duvekot meermaals dat hij als wethouder bekend wil staan als iemand die wegblijft van politiek gekonkel. Aangezien hij graag wandelt, wil hij dit ook gebruiken om als wethouder betrokken te zijn bij inwoners: ‘Overdag ga ik graag even een uurtje een rondje lopen. Ik wil dat samen met mijn ambtenaren gaan doen maar ook inwoners oproepen om samen met mij een ommetje te maken. Gewoon lekker in de dorpen en wijken. Heb je iets wat je kwijt wil? Loop dan mee en vertel het!’

Ter afsluiting van het gesprek vertelt Duvekot nog enthousiast over zijn hond die meegaat met de wandelingen. Dat komt goed uit, zo zegt hij: ‘Ik ben ook wethouder dierenwelzijn. Dat zeg ik ook telkens tegen de hond: als er iets is dan moet je het maar zeggen.’

tekst Xander Topma
foto's Maurits Gemmink

MILIEUDEFENSIE-DIRECTEUR DONALD POLS IS STRIJDBAAR: ‘WE MOETEN ONZE VRIJHEID TERUGPAKKEN’

De weersextremen bewijzen wat wetenschappers in steeds alarmerender bewoordingen vertellen: we dreigen de klimaatstrijd te verliezen. ‘Het is één voor twaalf’, concludeert Donald Pols, directeur van Milieudefensie die ondanks alles toch reden voor optimisme ziet.

IEDERE ZEVEN jaar presenteert het IPCC - het klimaatpanel van de Verenigde Naties - de nieuwste wetenschappelijke inzichten rond klimaatverandering. Uit de laatste editie van dit IPCC-rapport, die in april verscheen, blijkt dat de komende jaren cruciaal zijn, willen we de opwarming van de aarde beperken. Pols: ‘Uit de wetenschappelijke rapporten blijkt dat het geen vijf voor twaalf meer is, maar één voor twaalf. En dat zou je heel pessimistisch kunnen maken, maar ik geloof fundamenteel in de mogelijkheid van de mens om de regisseur van z'n eigen leven te zijn, op individueel én collectief niveau. En dat zie je terug in het laatste IPCC-rapport, omdat zij ook heel duidelijk aangegeven dat de situatie inderdaad zorgwekkend is maar dat we daar nog verandering in kunnen aanbrengen. We kunnen nog bijsturen. Ik zie het IPCC-rapport als alarmbel, niet als doodsklok.’

› Om een klimaatramp te vermijden, moeten we dus de regie op ons leven terugpakken?

‘Ja, ik geloof fundamenteel dat het in de klimaatstrijd gaat om het recht op zelfbeschikking. Wat er nu gebeurt is dat vervuilende multinationals en nalatige overheden onze vrijheid van ons afpakken.’

Niet jij en ik beslissen over onze toekomst, maar zij pakken onze toekomst van ons af door ons op te zadelen met rampzalige klimaatverandering. Daarom moeten we terug naar de basis en die basis is dat wij, het volk, beslissen over onze toekomst – niet de bazen van de bedrijven, niet de banken, maar wijzelf, the people. En ik zeg het nu in het Engels, ‘the people’, maar eigenlijk moeten we gewoon weer het lef hebben om dit in het Nederlands te zeggen, het volk. Ik snap dat dat lastig is, want rechts heeft van ‘het volk’ iets nationalistisch gemaakt. Maar wij moeten dat woord terugpakken, dat is de enige manier waarop we duidelijk kunnen maken dat het in klimaatverandering draait om collectieve zelfbeschikking. Hetzelfde geldt voor het begrip vrijheid, ook dat is gekaapt door de rechtse partijen. Denk maar aan de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, Partij voor de Vrijheid en Forum voor Democratie, wat een variatie is op hetzelfde thema. Alsof linkse partijen niet voor vrijheid zouden zijn! Integendeel, juist in de klimaatstrijd draait het om vrijheid, om de zelfbeschikking van het volk. Het zijn juist de rechtse partijen, die ruim baan willen geven aan vervuilende multinationals, die onze vrijheid van ons afpakken.’

› Maar hoe krijgen we ‘het volk’ mee in het klimaatbeleid? Voor veel mensen betekent klimaatbeleid toch vooral een hogere energierekening.

‘Dat komt doordat het huidige klimaatbeleid van het kabinet totaal onlogisch is en niet in het voordeel van gewone mensen werkt. We hebben nu de keus tussen twee soorten klimaatbeleid, enerzijds het neoliberale beleid waarbij de overheid de grote bedrijven helpt om de groene transitie uit te voeren, en anderzijds een sociaal klimaatbeleid waar vooral de gewone mensen op straat beter van worden. Bij het huidige neoliberale beleid is het zo dat de arme huishoudens relatief gezien drie tot vier keer meer energiebelasting betalen dan rijke huishoudens. Van dat belastinggeld gaat 80 procent naar het financieren van de groene transitie bij de grote bedrijven. Van de 20 procent die overblijft gaat ook nog eens 80 procent naar de hogere inkomens, voor subsidies op zonnepanelen, elektrische auto's en dergelijke. Die subsidies krijg je alleen als je er zelf voor kiest om zonnepanelen te nemen of je huis te isoleren. Maar dan moet je wel al een eigen huis hebben en genoeg geld hebben om zo'n beslissing te kunnen nemen. Voor de lagere inkomens is dat gewoon niet te doen. Dus zij

betalen relatief wel meer energiebelasting, maar krijgen daar veel minder voor terug. Dat is oneerlijk en inefficiënt beleid. Kijk, – en dit is natuurlijk ook een SP-thema – op dit moment groeit een half miljoen kinderen op in slecht geïsoleerde schimmel-huizen die schadelijk zijn voor de gezondheid. Als de overheid nu actief naar die mensen toe zou gaan en zou zeggen ‘Wij gaan jullie huis isoleren’, dan zouden ze twee vliegen in één klap slaan: er groeien geen kinderen meer op in ongezonde schimmelhuizen én er wordt een flinke stap voorwaarts gezet in het klimaatbeleid. Dát soort beleid hebben we nodig.’

› **Om draagvlak voor klimaatbeleid te krijgen, moet je laten zien dat het ook in het voordeel van gewone mensen werkt.** ‘Precies! Progressieve organisaties en partijen moeten klimaatbeleid ontwikkelen waar gewone mensen beter van worden. Vervoer, wonen, werken, energievoorziening, landbouw – op al die terreinen moeten we laten zien hoe de groene transitie in ieders voordeel kan werken. Bijvoorbeeld de subsidie voor elektrische auto’s, nu profiteren daar vooral de hogere inkomens van. Wij zeggen: zorg dat iedereen daarvan profiteert, bijvoorbeeld met elektrische deelauto’s in elke

wijk van Nederland. Je moet laten zien dat het openbaar vervoer beter en goedkoper wordt, dat de energierekening omlaag gaat, dat huizen geïsoleerd worden, of dat boeren beter hun boterham kunnen verdienen als ze overschakelen op duurzame landbouw. Alleen zo krijg je draagvlak voor klimaatbeleid. Met het huidige klimaatbeleid zegt de overheid eigenlijk tegen de kiezers: ‘We werken aan een betere wereld voor de toekomst, alleen niet voor jou hier en nu.’ Ja, dat werkt natuurlijk niet. Wat je moet zeggen is: we werken met het klimaatbeleid aan een betere wereld voor onze kinderen en kleinkinderen, maar ook voor jou!’

› **Een ander probleem is het gebrek aan personeel: er zijn simpelweg niet genoeg vakmensen om de stap te zetten naar een groene economie. Hoe lossen we dat op?** ‘Inderdaad, wie moeten al die huizen gaan isoleren? Wie moeten al die zonnepanelen gaan installeren? Wie moeten al die windmolens neer gaan zetten? Wij missen op dit moment minimaal zo’n 60 duizend mensen om al dat werk te doen, zoals wij hebben uitgerekend samen met FNV en de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie. Dit is zo’n urgent probleem, dat kun je niet aan de markt overlaten. Hier moet de overheid

actief ingrijpen. Maar hoe? Nou, wij zeggen: we moeten toch sowieso af van de fossiele industrie, dus dan is het een vrij simpele rekensom. We gaan de mensen die nu nog in de fossiele sector werken actief omscholen, zodat zij al dat werk kunnen gaan doen. En ook hieruit blijkt de domheid van het huidige klimaatbeleid van het kabinet. Want juist de fossiele sector krijgt de meeste klimaatsubsidie, precies de sector waar we eigenlijk vanaf moeten en die in de toekomst niet meer levensvatbaar zal zijn. Wij hebben vijf olieraffinerijen in Nederland. De kans dat die er over 30 jaar nog zijn, is minimaal, want de hele economie zal overschakelen naar elektrisch en groene waterstof. Dus waarom zullen we de fossiele sector dan nog subsidiëren? Een goed voorbeeld van dit domme beleid is dat het meeste geld van de klimaatsubsidies gereserveerd is voor het opslaan en onder de grond opslaan van CO₂. Dat is natuurlijk absurd. De enigen die daarvan profiteren zijn de fossiele bedrijven, die op deze manier hun oude bedrijfsmodel in stand kunnen houden. Zo worden ze niet geprikkeld om over te schakelen op duurzame energie. Natuurlijk roepen die fossiele bedrijven het hardst dat ze subsidie nodig hebben, omdat ze anders niet overleven: ‘Als de overheid ons niet helpt, dan weigeren wij

GEEN EURO NAAR VERVUILERS!

De rijkste 1 procent van de wereldbevolking stoot twee keer zoveel CO₂ uit als de armste helft. Daarmee wordt gelijk duidelijk dat het aanpakken van klimaatverandering ook een klassenstrijd is. Op dit moment wordt de superrijken en grote vervuilers een hand boven het hoofd gehouden. Dat moet anders!

Wereldwijd sponsoren overheden de fossiele industrie nog met 5900 miljard dollar per jaar. In Nederland is dit ruim 17 miljard euro. Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen staken tussen 2018 en 2020 ruim 34 miljard euro aan leningen en garanties in kolen, olie en gas. Dat is bizar en daar moeten we mee stoppen. Een beter klimaat begint dus niet bij jezelf, maar bij de Shells van deze wereld. Nog steeds gaan ze door met het in gevaar brengen van het leven op onze planeet. Het is tijd voor klimaatrechtvaardigheid!

Doe je mee in onze strijd voor klimaatrechtvaardigheid? Steun dan de SP-actie en eis dat ons geld niet langer wordt uitgegeven aan de financiering van deze vervuilers van onze planeet. Geen euro naar vervuilers!

Ga naar doemee.sp.nl/klimaatactie

DONALD POLS EN MILIEUDEFENSIE

De geboren Zuid-Afrikaan gaf voor zijn baan als directeur van Milieudefensie leiding aan het World Wide Fund for Nature en daarvoor werkte hij voor het Energieonderzoek Centrum Nederland. Met Milieudefensie wist Pols de strijd voor het klimaat volop in het nieuws te krijgen. Daarbij behaalde hij met zijn vereniging grote successen.

De meest spraakmakende zaken waren die tegen Shell. In januari 2021 besloot de rechter dat Shell schade door olie lekkages aan boeren moet compenseren en toekomstige schade moet voorkomen. In 2020 begon Milieudefensie samen met 17379 mede-eisers en 6 organisaties een rechtszaak om Shell te dwingen de uitstoot van broeikasgassen in lijn te brengen met het klimaatakkoord van Parijs. Op 26 mei 2021 werd ook deze historische zaak gewonnen.

om over te schakelen op groene energie!' Ik zeg dan: prima, ga maar failliet! Het is niet de taak van de overheid om met schaars belastinggeld, terwijl er mensen in armoede leven, bedrijven draaiende te houden die toch geen toekomstperspectief hebben.'

› **Milieudefensie heeft bij de rechter voor elkaar gekregen dat Shell vóór 2030 z'n CO2-uitstoot bijna gehalveerd moet hebben. Een prachtig resultaat! Maar er klinkt ook kritiek op de juridische aanpak: een rechtszaak duurt al snel vijf jaar en zoveel tijd hebben we niet om het klimaatprobleem aan te pakken.**

'Ik begrijp de kritiek, maar ik ben het er niet mee eens. Laat mij enig ander resultaat zien van een maatschappelijke organisatie – waar ook ter wereld – die zóveel CO2 heeft weten te reduceren. De uitstoot van Shell is negen keer die van Nederland en zij moeten die uitstoot nu van de rechter halveren. Dus ons kleine clubje heeft een CO2-reductie bereikt van bijna vijf keer de Nederlandse uitstoot. Dat is enorm! Dus ja, een rechtszaak duurt lang, maar het levert ook heel veel op. Bovendien, zo'n eerste rechterlijke uitspraak

is ook een soort breekijzer waarmee je de boel openbreekt. Het werkt als voorbeeld voor andere rechtszaken, ook in andere landen. Op grond van onze rechtszaak tegen Shell wordt bijvoorbeeld nu in Frankrijk ook Total aangesproken. In Duitsland worden rechtszaken aangespannen tegen Volkswagen, Daimler Benz en een energiebedrijf. In Australië gebeurt hetzelfde met een groot kolenbedrijf, Santos. Allemaal mogelijk gemaakt door de uitspraak in ónze zaak.'

› **Je hoort het tegenovergestelde: dat we juist vol moeten inzetten op rechtszaken en dat we andere vormen van klimaatactivisme achterwege kunnen laten.**

'Daar ben ik het ook niet mee eens. Ik denk dat juist het samenspel van verschillende strategieën het meeste resultaat boekt. Milieudefensie heeft als strategie dat echte verandering draait om het creëren van draagvlak, het bewerken van de publieke opinie. Dat klinkt een beetje gek, omdat wij rechtszaken voeren. Maar wij voeren die rechtszaken ook om het publieke debat op gang te brengen. Jaren geleden zeiden wij als Milieudefensie al dat grote bedrijven ook

grote verantwoordelijkheden moeten krijgen in het bestrijden van klimaatverandering, maar toen was dat helemaal nog geen thema in het publieke debat. Nu blijkt uit ons eigen onderzoek dat 90 procent van de bevolking het met ons eens is. En natuurlijk komt dat niet alleen door Milieudefensie, maar onze rechtszaken hebben daar zeker een rol in gespeeld. En ook andere vormen van activisme vanuit de bevolking, maatschappelijke organisaties en politieke partijen dragen daaraan bij. Formeel moeten rechters alleen maar strikt de wet in de praktijk brengen, maar rechters zijn ook mensen, ze lezen de krant, ze spreken hun partner, hun kinderen, hun kleinkinderen. Rechters moeten ook recht doen aan het rechtsgevoel in de samenleving. Dus als de publieke opinie verandert, dan heeft dat zeker z'n weerslag op hoe rechters oordelen. Daarom is het belangrijk om ook niet-juridische acties voor een effectiever en eerlijker klimaatbeleid te blijven voeren. Het gaat echt om het samenspel van maatschappelijke actie en juridische strijd.'

tekst Peter Sas • foto's Maurits Gemmink

Sophie Rauszer

DE OPMARS VAN RADICAAL LINKS IN FRANKRIJK

‘WIJ WILLEN BREKEN MET HET SYSTEEM’

De radicaal linkse beweging van Jean-Luc Mélenchon gooide hoge ogen tijdens de eerste ronde van de Franse presidentsverkiezingen. Wat verklaart zijn opmars? De jonge politica Sophie Rauszer blikt terug op een succesvolle campagne, maar ook vooruit op de volgende ronde: de naderende Franse parlementsverkiezingen.

DE 71-JARIGE Mélenchon is de leider van de revolutionaire beweging La France insoumise ('Het Frankrijk dat niet buigt'). Rauszer volgt Mélenchon al geruime tijd: 'Er was een periode dat er in Frankrijk op links nog geen alternatief was voor de communisten of sociaaldemocraten. Totdat Mélenchon in 2008 de Parti de gauche (linkse partij) oprichtte. Die partij leunde op drie pijlers: republikanisme, omdat de opkomst van links in Frankrijk samenviel met het einde van de monarchie, socialisme en ecologie. Over dat laatste hadden de andere linkse partijen het toen helemaal nog niet. Zo was Mélenchon degene die het idee van eco-socialisme in Frankrijk introduceerde.'

In 2016 werd de Parti de gauche omgevormd tot La France insoumise: geen partij, maar een beweging. Rauszer: 'De organisatie werd hierdoor flexibeler en minder hiërarchisch. Als je een evenement wil organiseren, hoef je bijvoorbeeld niet toestemming van bovenaf te vragen. Het zorgt voor meer spontaniteit. Hierdoor konden onze vrijwilligers tijdens de afgelopen campagne snel in actie komen.'

‘Macron leeft in zijn eigen bubbel en gedraagt zich als een koning’

Een Franse socialist in Brussel

Brussel is de thuisbasis van Rauszer, die naast haar politieke activisme werkzaam is voor The Left in the European Parliament (GUE/NGL), waar de SP tot 2019 ook onderdeel van was. La France insoumise telt in Brussel om en nabij honderd activisten. Hoewel het vreemd lijkt om in het buitenland actief te zijn voor een politieke partij uit het thuisland, is dit vrij logisch binnen het Franse stelsel. Zo is de Benelux een van de elf buitenlandse kiesdistricten van Frankrijk die ieder één kandidaat voor het parlement kunnen kiezen.

Volgens Rauszer zijn de Fransen in de Benelux door de bank genomen rechtser en rijker: ‘Maar hoewel je in steden als Brussel en Den Haag veel Fransen hebt die voor internationale instellingen werken, leven in de grensstreek van Wallonië velen die het juist moeilijk hebben. En ook in Brussel werken veel Fransen als leraar of in de culturele sector.’

Ook onder landgenoten die zijn geëmigreerd bespeurde Rauszer tijdens de campagne veel woede over het beleid van president Emmanuel Macron: ‘Ze zijn bijvoorbeeld nog altijd woest over het politiegeweld tegen de Gele Hesjes-beweging. Het raakt hen dat de vrijheden van burgers worden ingeperkt en dat er steeds meer wordt geprivatiseerd. Dat geldt ook voor de Franse scholen in het buitenland die eerder in publieke handen waren. In Frankrijk had dit zeker tot protesten geleid. Maar Macron ziet de buitenlandse districten als zijn laboratorium, waar hij kan experimenteren.’

De derde ronde

Tijdens de eerste ronde van de Franse presidentsverkiezingen op 10 april boekte Mélenchon een opmerkelijk succes door 22 procent van de stemmen te halen. Hiermee plaatste hij zich net niet voor de volgende ronde, in tegenstelling tot Macron en de extreemrechtse Marine Le Pen. Uiteindelijk

werd Macron herkozen als president. Ondanks deze tegenslag volgde bij La France insoumise een piek in de toestroom van nieuwe leden. Rauszer: ‘In vijf dagen was het aantal leden in mijn afdeling met 40 procent toegenomen. Ik had dat nog nooit meegemaakt.’

Volgens Rauszer had dit ook te maken met de wijze waarop La France insoumise op het verlies van de presidentsverkiezingen reageerde: ‘In de tweede ronde konden we slechts kiezen tussen twee kwaden. Twee kandidaten die een groot gevaar zijn voor mensen die in een kwetsbare positie zitten. Maar er is nog een derde ronde: de parlementsverkiezingen in juni.’

Fransen zien de presidentsverkiezingen volgens haar als ‘de moeder aller verkiezingen’, waar maandenlang over gesproken wordt op tv. Voor de parlementsverkiezingen komt echter minder dan 50 procent van de Franse kiezers opdagen. Rauszer typeert het politieke systeem van haar moederland als een ‘republikeinse monarchie’: ‘Zeker onder Macron, die in zijn eigen bubbel leeft en zich als een koning gedraagt. Ook in de richting van het parlement: hij heeft daar de meerderheid, dus al zijn plannen worden aangenomen.’

Om in de campagne voor de parlementsverkiezingen ook de niet-stemmers te bereiken, is het volgens Rauszer nodig om de macht van de president aan de kaak te stellen: ‘Daarom gaat het eerste hoofdstuk van het programma van La France insoumise over de democratie en de instituties. We willen burgers meer mogelijkheden geven om mee te beslissen. Zo willen we mensen de mogelijkheid geven om politici door middel van een referendum naar huis te sturen wanneer zij hun beloften aan de kiezer niet nakomen: in andere landen bestaat dit al. Ook willen

we burgerinitiatieven door middel van referenda mogelijk maken.’

Maar om de macht van Macron te beteugelen, is het vooral cruciaal dat de oppositie tijdens de komende parlementsverkiezingen wint. Rauszer: ‘Als wij een absolute meerderheid krijgen, dan is het bovendien onvermijdelijk dat Mélenchon de premier wordt.’ Of deze aardverschuiving in het parlement er daadwerkelijk aan zit te komen, is volgens haar nog onduidelijk: ‘Sommige peilingen geven ons de meerderheid, maar dit is misschien wat optimistisch. Nu hebben we zeventien parlementariërs. De slechtste peiling gaat er vanuit dat we honderd zetels

Jean-Luc Mélenchon,
leider van La France insoumise.

Foto Kelly Linsate / ANP©

‘We werken samen voor een groter doel: zodat Mélenchon premier wordt’

zullen halen. Maar volgens de beste peiling krijgen wij de absolute meerderheid.’ In totaal telt de Assemblée nationale (het Franse parlement) 577 zetels.

Een hoop toewijding

De extreemrechtse Le Pen won nooit eerder zoveel stemmen als tijdens de afgelopen presidentsverkiezingen. Ruim 13 miljoen Fransen – 2 miljoen meer dan tijdens de vorige presidentsverkiezingen – kozen voor Le Pen als presidentskandidate. Wanneer men naar de afgelopen presidentsverkiezingen kijkt, dan zijn La France insoumise, de politieke beweging Renaissance van Macron en de partij van Le Pen ieder goed voor ruim 20 procent van de stemmen. Traditionele partijen zoals de sociaaldemocraten van de Parti socialiste behaalden nog niet eens de vijf procent. Hiermee lijkt het Franse politieke systeem op zijn kop te zijn gezet.

Hoe wil La France insoumise Fransen die hun buik vol hebben van Macron behoeden voor de valse beloften van extreemrechts? Volgens Rauszer probeert de beweging niet alleen het gedachtegoed en de voorstellen van Le Pens partij Rassemblement national te bestrijden, maar ook concrete hulp aan mensen te bieden op de plekken waar extreemrechts populair is. ‘Denk bijvoorbeeld aan hulp bij het invullen van belastingformulieren’, licht zij toe. ‘Maar het vergt een hoop toewijding om het vertrouwen van mensen te winnen.’

Omdat extreemrechts volgens Rauszer veel zendtijd krijgt op tv, steekt haar beweging veel energie in het informeren van kiezers via het eigen Youtube-kanaal en sociale media. ‘Le Pen doet zich soms voor als links, door te beweren dat ze onze sociale rechten wil beschermen. Dan zeggen we tegen mensen: kijk naar hun programma. Daar lees je niets over het minimumloon of armoedevoorzieningen’, vervolgt zij.

Het grote verschil tussen de achterbannen van Macron en Le Pen en die van Mélen-

chon is volgens Rauszer de hang naar stabiliteit: ‘De rijken, die de vruchten plukken van het systeem, willen dat er zo min mogelijk verandert. Aanhangers van La France insoumise willen juist breken met het systeem. Extreemrechts presenteert zichzelf als anti-establishment, maar de realiteit is dat zij het systeem in stand zullen houden.’

Nieuwe kandidaten, jonge kiezers

Ook onderscheidt La France insoumise zich door ook kandidaten naar voren te schuiven die niet lang meelopen in de politiek – ‘Soms zijn ze maar een paar weken lid’, aldus Rauszer – maar een belangrijke steunpilaar zijn in hun lokale gemeenschap. ‘Zo is een van onze kandidaten voor de parlamentsverkiezingen een schoonmaakster die in een duur hotel in Parijs werkt en de strijd voerde voor hogere lonen. Ze is een geweldige kandidaat omdat zij vanuit het hart spreekt. Als zij over haar strijd vertelt is het alsof ze ons partijprogramma uitlegt. In oude partijstructuren zouden mensen zoals zij niet snel naar boven komen drijven’, denkt Rauszer.

La France insoumise is de meest populaire keuze onder stemmers tussen de 18 en 25 jaar. ‘Al staat Le Pen op nummer twee bij hen’, vult Rauszer aan. Zij denkt dat de rol van de beweging in de klimaatmars hieraan heeft bijgedragen, evenals het charisma van Mélenchon en de slimme manier waarop hij gebruik maakt van moderne communicatiemiddelen. La France insoumise doet het volgens Rauszer bijzonder

goed onder universitaire studenten die na hun afstuderen weinig kans hebben op een goede baan.

Aanvankelijk was Rauszer van plan om kandidaat namens La France insoumise voor de Benelux te worden tijdens de aankomende parlamentsverkiezingen. De partijen op links in Frankrijk zijn echter verenigd in een samenwerkingsverband onder leiding van Mélenchon, met het doel om te voorkomen dat Macron en zijn bondgenoten een meerderheid halen in het parlement. Nadat de partijen ter linkerzijde zich allen achter het programma van Mélenchon hadden geschaard, is besloten dat in ieder district slechts één linkse kandidaat zich verkiesbaar zal stellen. Het gevolg van dit besluit is dat de Benelux een van de 70 districten wordt waar de sociaaldemocraten een kandidaat mogen leveren. Hierdoor zullen Rauszer en haar lokale afdeling campagne gaan voeren voor een kandidaat van een andere partij.

Het is volgens Rauszer het Franse politieke stelsel, waarbij slechts één volksvertegenwoordiger per district in het parlement kan plaatsnemen, dat linkse samenwerking noodzakelijk maakt: ‘Al maakt dat het niet eenvoudig. Voor de sociaaldemocraten is het moeilijk dat wij nu de grootste zijn op links. Maar we werken samen voor een groter doel: om te zorgen dat Mélenchon in juni premier wordt. Onze beweging heeft lang toegewerkt naar dat moment.’ •

tekst Lesley Arp • foto's Maurits Gemmink

‘De rijken willen dat er zo min mogelijk verandert’

> SUCCES: OUDERS EN UITHUISGEPLAATSTE KINDEREN IN HET TOESLAGENSCHANDAAL BINNEN 6 MAANDEN HERENIGEN

De situatie bij de opvang van vluchtelingen in Ter Apel is al tijden kritiek. Mensen die hun huis hebben achtergelaten omdat ze vrezen voor hun leven, worden in Nederland niet meer op een menswaardige manier opgevangen. Een tekort aan bedden en personeel zorgt ervoor dat er nachten zijn waarop vele tientallen mensen zelfs op stoelen moeten slapen. Daarom organiseerde de SP op 6 mei een goedbezochte solidariteitsactie voor de vluchtelingen, medewerkers en omwonenden. Met de actie wilden de deelnemers aandacht vragen voor de enorme problemen maar vooral ook dat het kabinet werkt aan goede oplossingen.

Angelique Schoonewille, Lian Veenstra, Linda Bolderman-Lesterhuis, Agnes Bakker, Fenna Feenstra, allen actief voor de SP in de provincie Groningen, namen het initiatief voor de manifestatie. Ook

andere politieke partijen en maatschappelijke organisaties sloten aan. Met een passievol betoog hekelde Agnes Bakker de keuzes die de oorzaak zijn van de ontstane problemen: 'In Ter Apel is er op dit moment een onmenswaardige situatie ontstaan. Door jarenlange neoliberale politieke keuzes zijn er grenzen gesteld aan solidariteit met vluchtelingen. Letterlijk geconcentreerd hier in Ter Apel. Met als gevolg dat er keer op keer humane grenzen worden overschreden. Kinderen worden mentaal verwaarloosd, krijgen nauwelijks hulp of aandacht. Er is geen dagbesteding of onderwijs. Mensen worden samengepropt in tenten en hebben weinig zicht op een toekomst. Medewerkers doen wat binnen hun mogelijkheden ligt, maar staan vaak met hun rug tegen de muur. Er zijn namelijk geen alternatieven. En de rest van Nederland kijkt weg of ziet het niet.' •

foto Maurits Gemmink

> SP-SUCCES: MEER INVLOED VOOR ZORGVERLENERS

Twee SP-voorstellen om zorgverleners meer invloed te geven zijn door de Tweede Kamer aangenomen. Hierdoor krijgen zorgverleners meer invloed over het beleid van de zorginstellingen waarvoor zij werken.

SP-Kamerlid Maarten Hijink: 'De SP strijdt al lange tijd voor meer zeggenschap voor zorgverleners. Zij weten immers vaak zelf het beste wat goed is voor de mensen voor wie ze zorgen en welke regeltjes alleen maar veel tijd kosten. Het is heel goed dat de initiatiefwet van GroenLinks en VVD de invloed van zorgverleners vergroot, hoewel het voor de SP nog lang niet ver genoeg gaat. Daarom hebben we aanpassingen voorgesteld en zijn blij dat die zijn aangenomen. Invloed van zorgverleners is cruciaal voor goede zorg.' •

> MEER INWONERS BREDA KRIJGEN ENERGIETOESLAG

Om ervoor te zorgen dat mensen financieel niet kopje onder gaan door de gestegen energiekosten, besloot de landelijke overheid om een energietoeslag uit te keren. Het is vervolgens aan de gemeenten om dat uit te voeren. In de praktijk gaan gemeenten hier verschillend mee om. Zo ook in Breda waar het bedrag slechts zou worden uitgekeerd aan inwoners die tot 110% van het bestaansminimum verdienen.

Dat moet anders, dacht de SP-fractie. Daarom besloten zij vragen te stellen aan het college. Tot grote vreugde van de partij zei de wethouder in reactie dat ook in Breda de regeling verruimd zou worden. Hiermee wordt energiearmoede bestreden en lopen, dankzij de SP, minder mensen het risico dat ze aan het einde van de maand geld tekort komen. •

> THOMAS EIMER OOK NA OVERLIJDEN VERBONDEN MET SP

foto Christian Feld

Vorig jaar april overleed docent internationale betrekkingen en SP'er Thomas Eimer. Deze anti-autoritaire pijproker was overtuigd socialist. Voor de geboren Duitser waren wetenschap en politiek altijd

met elkaar verbonden. Als onderzoeker specialiseerde hij zich in het eigendomsrecht in India en Brazilië. Zijn hart lag bij de oorspronkelijke -van hun land beroofde- bewoners, de onderdrukten en de onzichtbaren

In Nijmegen flierde hij voor verkiezingen wel eens bij de kraam maar zijn belangrijkste verdienste voor de partij was zijn bijdrage aan een SP-symposium over WC-eendwetenschap. Hier sprak Eimer over de beïnvloeding van het bedrijfsleven op wetenschappelijk onderzoek. Onlangs bleek dat Eimer in zijn nalatenschap een aanzienlijk bedrag heeft bestemd voor de SP. Zo draagt hij ook na zijn overlijden bij aan de sociale strijd waar zijn leven op was ingericht. •

foto SP Groningen

> GLADDE KLINKER VOOR WETHOUDER IN GRONINGEN

Hoewel je het met een naam als de Zandsteenlaan niet zou verwachten, worden de klinkers in die straat enorm glad bij een klein beetje kou en regen. Samen met de SP hebben de bewoners daarom een gladde klinker overhandigd aan de Groninger wethouder die hierover gaat. Daarbij riepen ze op om de straat te vervangen voordat er ernstige ongelukken gebeuren. Ook overhandigden zij een bord met daarop meer wensen voor de buurt.

Bewoonster Fiona Sibers: 'Er gebeuren regelmatig ongelukken bij ons op het plein. Ouderen durven daardoor bij nattigheid niet meer naar buiten. Sommige grootouders komen zelfs niet meer bij hun kleinkinderen op bezoek. Ook postbodes en andere bezorgers gaan bij ons voor de deur onderuit. De gemeente moet de gladde klinkers snel vervangen'

Verruwing

De wethouder heeft de klinker en het bord in ontvangst genomen en zei dat ze de problemen herkent. Nieuw aangeschafte apparatuur moet ervoor zorgen dat de stenen weer ruwer worden zodat er geen ongelukken gebeuren. Ook gaf ze aan de wijk in te willen om te praten over de wensen van de bewoners. Eigenlijk is het gek dat daar een actie voor nodig is maar de bewoners en SP zijn blij met dit resultaat. •

> SOLIDAIR MET TER APEL

De situatie bij de opvang van vluchtelingen in Ter Apel is al tijden kritiek. Mensen die hun huis hebben achtergelaten omdat ze vrezen voor hun leven, worden in Nederland niet meer op een menswaardige manier opgevangen. Een tekort aan bedden en personeel zorgt ervoor dat er nachten zijn waarop vele tientallen mensen zelfs op stoelen moeten slapen. Daarom organiseerde de SP op 6 mei een goedbezochte solidariteitsactie voor de vluchtelingen, medewerkers en omwonenden. Met de actie wilden de deelnemers aandacht vragen voor de enorme problemen maar vooral ook dat het kabinet werkt aan goede oplossingen.

Angelique Schoonewille, Lian Veenstra, Linda Bolderman-Lesterhuis, Agnes Bakker, Fenna Feenstra, allen actief voor de SP in de provincie Groningen, namen het initiatief voor de manifestatie. Ook andere politieke partijen en maatschappelijke organisaties sloten aan. Met een passievol betoog hekelde Agnes Bakker

foto SP Groningen

de keuzes die de oorzaak zijn van de ontstane problemen: 'In Ter Apel is er op dit moment een onmenswaardige situatie ontstaan. Door jarenlange neoliberale politieke keuzes zijn er grenzen gesteld aan solidariteit met vluchtelingen. Letterlijk geconcentreerd hier in Ter Apel. Met als gevolg dat er keer op keer humane grenzen worden overschreden. Kinderen worden mentaal verwaarloosd, krijgen

nauwelijks hulp of aandacht. Er is geen dagbesteding of onderwijs. Mensen worden samengepropt in tenten en hebben weinig zicht op een toekomst. Medewerkers doen wat binnen hun mogelijkheden ligt, maar staan vaak met hun rug tegen de muur. Er zijn namelijk geen alternatieven. En de rest van Nederland kijkt weg of ziet het niet.' •

> LANDELIJKE ACTIE TEGEN OVERLAST LUCHTVAART

Een brede coalitie van bezorgde burgers voerde zaterdag 14 mei op de vliegvelden Schiphol, Eindhoven, Rotterdam, Maastricht, Groningen en Lelystad actie tegen de groeiende overlast van en vervuiling door vliegverkeer. De SP afdelingen uit Almere en Zwolle sloten zich aan bij de actie op Luchthaven Lelystad.

Nooit eerder werd er op zoveel luchthavens tegelijkertijd actie gevoerd. Betogers en sprekers vinden dat overlast van de luchtvaart een politieke keuze is. Zo ook Rijk Ravestein die namens de SP sprak op de manifestatie: 'Om aandeelhouders tevreden te stellen moeten luchthavens en luchtvaartmaatschappijen kwartaal na kwartaal winst laten zien. Geholpen door oneerlijke belastingvoordelen wordt financiële winst gemaakt. De winst van de aandeelhouders is het verlies van de samenleving.'

foto SP Almere

Eerlijke belasting

Ravestein sprak de steun van de SP uit en de wens dat de luchtvaart op een eerlijke manier belasting gaat betalen. Die

belastingopbrengsten moeten volgens hem worden ingezet voor duurzaam publiek vervoer, zoals een dekkend internationaal treinnetwerk. •

> SP BOXTEL PAKT VOCHTPROBLEMEN AAN

In maart stelde de Boxtelse SP bij Woningstichting JOOST de vochtproblemen in huurwoningen in de Van Hugenpothstraat en Van Rijckevorselstraat aan de kaak. Dit naar aanleiding van een aantal signalen die de SP uit de betreffende straten kreeg over vochtproblemen aan woningen. Snel ging de afdeling de wijk in voor een huis-aan-huis-onderzoek. Zo werden huurders uitgenodigd om hun ervaringen te delen. Uit die inventarisatie bleek dat de problemen door verschillende huurders werden herkend. Reden voor de SP om in maart per brief aan de bel te trekken bij JOOST.

Bij de woningstichting waren maar twee klachten bekend, terwijl een rondje in de wijk al een veelvoud aan klachten opleverde. Van 18 huurders mocht de SP de gegevens doorgeven aan de woningstichting, zodat zij contact konden opnemen. Deze aanpak heeft goed gewerkt want woningstichting JOOST heeft inmiddels de problemen erkend en toegezegd dat ze de meldingen serieus zullen oppakken.

Doorpakken

De SP in Boxtel is blij met de constructieve opstelling van JOOST om individuele problemen op te pakken, maar de

partij wil graag een collectieve aanpak. 'Nog liever zouden we zien dat het probleem structureel opgepakt wordt, bijvoorbeeld via de prestatieafspraken met de gemeente. We zullen dus ook de gemeente en de huurdersbelangenvereniging HBV oproepen om vochtproblemen in woningen (en de verduurzaming) op die agenda te krijgen', aldus fractievoorzitter Eric van den Broek. Daarvoor stuurde de SP al een brief aan het college van B&W. Om een nog beter beeld te krijgen van de omvang van de problemen, is inmiddels ook een meldpunt gestart en worden huis-aan-huisbrieven verstuurd aan bewoners. •

A photograph of Steven Peltenburg, a young man with short brown hair, sitting on a wooden bench in a park. He is wearing a dark green jacket, dark pants, and white sneakers. He is looking towards the camera with a slight smile. The background shows a paved path, trees, and a brick building with a gabled roof on a grassy hill.

SP GROEIT DOOR

NIEUWE LEDEN WORDEN ACTIEF

Steven Peltenburg is zestien jaar oud, woont in de Krimpenerwaard en is SP-lid sinds juni 2021. Hoewel dat amper een jaar geleden is, heeft hij nu een bestuursfunctie in de afdeling Gouda, is hij actief bij de SP Jongeren en probeert hij een afdeling op te zetten in zijn eigen woonplaats. Is hij een geboren SP'er?

Het afgelopen jaar mocht de SP weer veel nieuwe leden verwelkomen. Enthousiaste mensen die, ieder op hun eigen manier, zelf het verschil willen maken. Twee van deze leden zijn Steven Peltenburg uit de Krimpenerwaard en Bea van Hijkoop uit Amersfoort. Beide zijn kortgeleden lid geworden maar nu al volop actief binnen de partij.

tekst Xander Topma
foto's Maurits Gemmink

STEVEN PELTENBURG

› **Je bent jong en lid van een politieke partij, heb je politiek van huis uit meegekregen?**

Nee niet echt. Ik was ook helemaal niet politiek betrokken. Ik hou wel van debatteren, dat wel. En ik heb ook wel altijd wel een mening over dingen. Maar het is niet zo dat ik met politiek ben opgegroeid.

› **Waarom werd je dan toch lid van de SP?**

Dat begon in verkiezingstijd vorig jaar. Eerst speelde de politiek eigenlijk geen rol in mijn leven. Ik was er niet echt mee bezig. Toen keek ik eens een verkiezingsdebat en vulde ik een stemwijzer in. De SP kwam iedere keer naar voren. Ik was eigenlijk helemaal niet bekend met de partij en er nooit mee in aanraking gekomen. Mijn buurvrouw was al wel lid en toen ben ik op een gegeven moment ook lid geworden.

› **En je werd meteen actief voor de partij?**

Ik vind dat als je vanwege je idealen lid wordt van een partij of van een beweging, je ook iets moet gaan doen om aan die idealen te werken. Ik kan trouwens ook niet echt stilzitten. Al snel werd ik uitgenodigd voor een kerngroepvergadering in Gouda dus toen ben ik daar geweest. Dat was eigenlijk hartstikke leuk. Een leuke club en leuke ideeën. Daarna ben ik een paar keer mee de straat op gegaan. Dan komt van het één het ander. Toen ging

ik ook mee naar demonstraties zoals het woonprotest. Dat had ik mezelf echt nooit zien doen voordat ik bij de SP kwam. Ook kwam ik zo in aanraking met de SP Jongeren waar ik nu aan meedoe.

› **Wat vinden je familie en vrienden ervan dat je zo'n actieve SP'er bent?**

Als ik het aan mijn vrienden vertel dan verwachten ze het allemaal niet. Zij vinden het eigenlijk heel bijzonder. Over het algemeen zijn het ook veel ouderen in de politiek. Maar ik ben zestien en bestuurslid, ik vind het wel leuk dat die ruimte er is binnen de SP. Mijn ouders steunen mij ook in alles wat ik doe, ook al zijn zij geen SP'ers.

› **Wat wil je bereiken met de SP?**

Allereerst wil ik dat er meer jongeren actief worden voor de SP. Maar ik woon in de Krimpenerwaard en momenteel is hier überhaupt geen afdeling. Daarom zoek ik nu naar mensen die hier ook actief willen worden. Er zit hier een rechtse coalitie en een rechtse raad. Daar wil ik met de SP verandering in brengen zodat we meer kunnen doen voor jongeren en beter woonbeleid. En zoals ik al zei: mijn ouders stemmen nu geen SP. Ik ga er ook hard mijn best voor doen om dat te veranderen!

Bea van Hijkoop is eenenvijftig jaar en woont in Amersfoort. Eerder werkte ze in de telecommunicatie en nu is zij vrijwilliger bij het poppodium in Leusden. In december 2021 werd ze lid van de SP. Meteen ging ze aan de slag voor de afdeling en inmiddels is ze bestuurslid en tijdelijk afdelingssecretaris.

BEA VAN HIJKOOP

› Hoe ben je in aanraking gekomen met de SP?

Dat kwam door de voorgenomen sloop van de wijk Jericho waar ik woon. Toen stond Hugo Kruyt (fractievoorzitter SP Amersfoort -red.) opeens voor mijn deur. Zijn manier van doen voelde gewoon zo goed. Niet moeilijk doen maar aanpakken. Niet jezelf anders voordoen dan je bent en iedereen is gelijk en samen sterk. Bij de SP kwam ik eindelijk weer mensen tegen die daadkracht hebben. Ik zocht toen iets waarbij ik zou kunnen bijdragen aan de maatschappij. Hugo leerde ik kennen in september en in december ben ik lid geworden.

› Die SP-mentaliteit is belangrijk voor jou?

Ik ben wel opgevoed met het idee dat je altijd open, eerlijk en oprecht moet zijn. Je moet omkijken naar je medemens. Toen mijn vader dementerend was, zei hij dat ook altijd met heel veel kracht.

› Zit de politiek in je familie?

Met mijn vader heb ik een tijd geen contact gehad. Toen ik net lid was, vertelde ik aan de anderen over waar ik vandaan kom. Daarbij vertelde ik ook over mijn vader en toen bleken ze hem te kennen! Was hij gewoon van 2009 tot 2016 heel erg actief geweest voor de SP in Amersfoort. Toen ik hoorde dat hij bij de SP zat, vielen wel wat dingen op z'n plek. Hij zorgde

altijd veel voor een ander en eigenlijk beter dan voor zichzelf. Hij zat ook in bewonerscommissies en noem alles maar op. Ik treed dus in de voetstappen van mijn overleden vader.

› Je zit nu in het bestuur van de afdeling.

Waar ben je trots op?

Door de voorgenomen sloop waren er veel spanningen hier in de wijk. Mensen deden ook niet meer zo vriendelijk tegen elkaar. Wij hebben toen een handtekeningenactie opgezet en het gros van de bewoners heeft ook getekend. We gingen daarbij deur aan deur en na de actie kon je duidelijk merken dat mensen elkaar nu weer spreken. Ze vragen elkaar weer om hulp. En het enige wat je daarvoor hoeft te doen is eens een keer aanbellen en vragen hoe het gaat. Ik vind het heel mooi dat we dat met z'n allen hebben kunnen doen.

› Mensen reageren positief als je voor hun deur staat?

Het schijnt dat ik een flinke dosis enthousiasme bij me draag en dat ook over kan brengen. Iedereen krijgt dan zin om dingen te doen. Het helpt ook dat ik het verhaal van de SP nu goed kan uitleggen. Wij zijn geen gewone partij. De menselijkheid van de SP vind ik belangrijk om over te brengen. En dan merk je dat mensen wel positief reageren. Inmiddels komen er via mij ook langzaam wat nieuwe leden binnen. •

BLOEMEN VOOR

De biodiversiteit staat onder druk. Er is steeds minder leven in het groen en daardoor is er te weinig verscheidenheid aan soorten planten en struiken. Gelukkig kun jij daar zelf, of met je afdeling, iets aan doen! De SP in Deventer, Hardenberg, Apeldoorn en Zwolle deden het al: bloembommen maken. Ga dus aan de slag en fleur je gemeente op.

STAP 1: VERZAMEL DE INGREDIËNTEN

Nodig voor 10 bloembommen:

- 4 eetlepels klei (bentoniet)
- 5 eetlepels compost (of potgrond)
- Bloemenzaadjes (grote zaadjes: twee theelepels / kleine zaadjes: halve theelepel).
- Eventueel 2 theelepels chilipoeder (tegen vervelende beestjes)

De klei

Als klei kun je het beste bentoniet gebruiken. Let er wel op dat je niet al te lang wacht met het uitgooien van je bloembommen, anders verliezen ze namelijk aan kracht. Bentoniet kun je kopen bij (online) winkels voor pottenbakkers of in tuincentra, en het wordt ook gebruikt als kattenbakvulling. Lees de verpakking goed!

De compost

Gewone keukencompost is goed te gebruiken. Eventueel kan het ook ander organisch materiaal zijn, zoals kokosvezel of potgrond (koop het liefst geen potgrond waarvoor veen is afgestoken).

Zaadjes

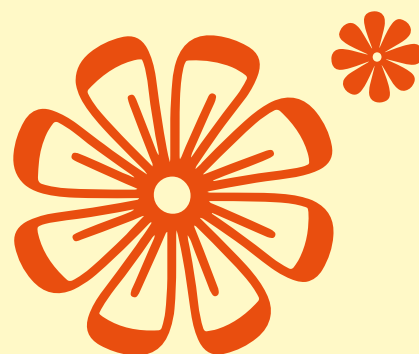
De keuze van je zaadjes bepaalt hoe jouw bloemenzee er straks uitziet. Kies de zaadjes die passen bij de plek waar je de bom wilt gooien. Je vindt ze in het tuincentrum of online.

Bloembommen voor een braakliggend terrein

Hier gebruik je bloemen die snel ontkiemen en goed doorgroeien. Bijvoorbeeld klaproos, korenbloem en kamille.

Bloembommen voor blij bijen

Kies het liefst soorten die in het gebied thuishoren. Bijvoorbeeld duizendblad, klaver, dovenetel, peen en akkerklokje.

STAP 2: DIT HEB JE OOK NODIG

Behalve de zaden, klei, compost en eventueel chilipoeder, leg je ook dit klaar:

- Een kom
- Een lepel om mee te roeren
- Water (weinig, een kwart waterglas (50 ml) is meer dan genoeg)
- Een lege eierdoos

STAP 3: MENGEN

Roer alle droge ingrediënten door elkaar in de kom. Voeg dan langzaam druppelsgewijs water toe. Blijf roeren tot je merkt dat je mengsel aan elkaar blijft plakken. Maak het niet te nat.

DE BEESTJES

STAP 4: ROLLEN

Maak van je mengsel balletjes van ongeveer 3 cm doorsnede. Je kunt de bloembom eventueel nog een klein beetje plat maken. Daardoor blijft het straks op de bestemming beter liggen.

Heb je kleine zaadjes, maak dan kleinere bommen. Maak je ze zo'n 2 cm groot, dan kun je er van dit mengsel 20 maken.

WAT IS EEN BLOEMBOM?

Een bloembom is een rond pakketje bloemzaadjes, vermengd met een beetje klei en compost. Je kan ze gemakkelijk zelf maken. Omdat je ze kunt gooien, bereik je ook lastige plekken.

STAP 5: DROGEN & BEWAREN

Bewaar je verse bloembommen in een eierdoos. Als je ze bijvoorbeeld in je jaszak wilt meenemen, moeten ze goed droog zijn. Laat ze dan minstens 3 dagen in het donker (!) drogen.

Ieder soort zaad heeft weer andere omstandigheden nodig om te ontkiemen. Sommige zaadjes hebben kou nodig en andere warmte. Zo is het ook met licht en donker. Sommige zaadjes zullen tijdens het drogen al ontkiemen. Dat ziet er misschien niet zo mooi uit maar ook dan zijn de balletjes nog prima te gebruiken. Bewaar de bloembommen niet te lang want hoe sneller je ze gebruikt, des te beter ze werken.

STAP 6: BLOEMBOMMEN WERPEN

Tijd om de bloembommen te gooien! Zoek plekjes in je buurt die wel wat bloemen kunnen gebruiken. Het liefst kies je een plekje met redelijk wat zon. Neem water mee om de bommen een frisse start te geven. Als het lange tijd niet regent, is het slim om regelmatig terug te komen en de bommen wat water te geven.

De Overijsselse afdelingen hebben bordjes klaarliggen voor als de bloemen uitkomen: "Rood is het nieuwe groen. Deze rode berm wordt u aangeboden door de SP."

Ga je zelf aan de slag met het maken van bloembommen? Stuur dan foto's naar tribune@sp.nl

tekst Xander Topma en Guerrilla Gardeners
foto's Guerilla Gardeners en SP Hardeberg

‘Poetin handelt volkomen rationeel:
hij behartigt de belangen van de
heersende klasse in Rusland’

VOLODYMYR ISHCENKO:

‘INTERNATIONAAL LINKS MOET CONCLUSIES TREKKEN UIT DEZE OORLOG’

Volodymyr Ishchenko is socioloog, en hij werkt als onderzoeker aan het Instituut voor Oost-Europastudies aan de Vrije Universiteit van Berlijn. Voor de oorlog pleitte hij voor een structurele oplossing voor de oorlog in Oekraïne en de onrust in de regio. Een overkoepelende veiligheidsstructuur zou helpen, dacht hij. Maar toen begon de oorlog, en dat veranderde alles. ‘Oekraïne is niet de plaats om te zoeken naar hoop.’

› **Kun je schetsen wat voor land Oekraïne was voor de oorlog?**

‘Oekraïne had een zwak politiek regime, zwakker dan Rusland. De zittende leiders hadden maar weinig draagvlak om beslissingen door te voeren. Er waren diverse stromingen, en veel oligarchen weigerden samen te werken met de presidenten. Daardoor wisselde het land om de haverklap van leider. In mijn beleving zat Oekraïne in een permanente politieke crisis, omdat geen enkel politiek regime erin slaagde om zijn macht te handhaven.’

› **Wat was dan de reden dat Vladimir Poetin het land ofwel wil vernietigen, ofwel wil veroveren?**

‘We hebben daar geen betrouwbare informatie over, iedereen die beweert dat te weten, speculeert maar wat. Eigenlijk is de vraag ook niet juist, het gaat er niet om wat er in de geest van Poetin gebeurt, en bovendien helpt ons dat ook niet om oplossingen te vinden. Er gaan verhalen rond dat Poetin een psychopaat is, of dat hij om ideologische redenen bezeten is van Oekraïne. Ik zie dat totaal niet zo. Deze oorlog dient de belangen van de heersende klasse in Rusland. Het gaat niet om Poetin, het gaat specifiek om de sociale klasse die is opgekomen na de Sovjettijd. Niet alleen in Rusland, trouwens ook in Oekraïne. Sociologen noemen ze ‘politieke kapitalisten.’

› **Wat zijn politieke kapitalisten?**

‘Gewone kapitalisten maken winst omdat ze over een technologische innovatie beschikken, of omdat ze winst maken door extreem lage lonen te betalen. Politieke kapitalisten teren vooral op de gunsten van de staat, en het uitbuiten van politieke structuren. Dat is de corruptie die zo hoog op de agenda staat in de voormalige landen van de Sovjet-Unie. (De Oekraïense president Volodymyr Zelenski is in 2019 tot president gekozen op de belofte om corruptie te bestrijden, en ook de Russische advocaat en activist Aleksej Navalny heeft veel bekendheid gekregen met zijn strijd tegen de corruptie – red.) Deze politieke kapitalisten verwerven hun rijkdom vooral door te stelen van de overheid. Daarvoor moeten de politieke kapitalisten volledige controle hebben over de politiek zodat ze bijvoorbeeld anticorruptiewetgeving kunnen tegenhouden. Er is een groeiende internationale kapitalistische klasse waarmee ze moeten concurreren, en de politieke structuren die ze hebben opgebouwd zijn niet stabiel.

› **Hoe komt het dat die politieke structuren niet stabiel zijn?**

‘Poetins regime berust uitsluitend op één persoon, daarmee is het per definitie onstabiel. Er zijn veel voorbeelden in de geschiedenis van grote keizerrijken die ineens stort-

ten toen hun stichter overleed. Dat speelt in Rusland, maar ook in de andere landen van de voormalige Sovjet-Unie. Je kunt niet zomaar een opvolger benoemen, want straks is die opvolger te slim, en dan wipt hij jou voordat je zelf wilt vertrekken.

Ook Poetin ziet dat het politieke systeem dat ontstaan is op den duur niet houdbaar is. Er is een fundamentele verandering nodig. De sancties die zijn opgelegd door het Westen zijn in feite een kans voor de heersende klasse. Zij kunnen het Russische regime sterker maken, stabiel, en nog meer onderdrukkend. Ideologie speelt daarin een steeds belangrijker rol.’

› **Zeg je dat de Westerse sancties juist het tegendeel bereiken van wat de bedoeling is?**

‘Nou ja, het doel van de sancties is om de kosten voor Poetin te verhogen. Dat doen ze. Maar sancties hebben nog nooit een regime omvergeworpen. Cuba leeft al een halve eeuw met Amerikaanse sancties, ook tegen Iran gelden al lang zware sancties. Rusland gaat zich heus niet overgeven vanwege de sancties. Integendeel: deze crisis versterkt gebruikt de politieke elite, en verzwakt die groepen die belangen hebben in het Westen. En Rusland verlegt zijn aandacht weg van het Westen en gaat zich meer richten op andere markten, op het zuidelijk halfrond.’

‘Poetin blijft geloven dat hij deze oorlog kan winnen’

› En wie zijn die politieke kapitalisten? Zijn dat de oligarchen?

‘Voor een deel zijn dat de oligarchen, de nouveau riche die zich verrijkt hebben aan het ineenstorten van de Sovjet-Unie. Maar je hebt ook hoge ambtenaren die voor de Russische staat werken en die rianten salarissen ontvangen. Dat zijn Poetins trawanten, persoonlijke vrienden, mensen uit zijn persoonlijk leven. En dan zijn er de Siloviki, de Russische term voor de mensen die het leger controleren: de geheime dienst FSB, en de spionage en contraspionage. Poetin is zelf afkomstig uit de KGB, en toen hij aan de macht kwam, groeide de invloed van de Siloviki mee. Door de oorlog in Oekraïne hebben ze inmiddels meer macht dan de elite die ook Westerse belangen en vermogens had. Die belangen verdedigt Poetin tegen de Westerse kapitalistische klasse.’

› Hoe gaat dan in zijn werk?

‘Als de zoektocht naar een opvolger acuut wordt, nemen conflicten binnen de elite toe en dan ontstaan er mogelijk revoluties. We hebben er tientallen gezien in de voormalige Sovjetstaten. En feitelijk verandert er niks. Het ene clubje politieke kapitalisten verruult zijn plaats voor het volgende.’

In 2014 had je in Oekraïne de Euromaidan-revolutie. President Janoekovitsj had gewaarschuwd om het associatieverdrag met de Europese Unie te ondertekenen. De bevolking kwam in opstand, maar die hele opstand is gekaapt door concurrerende oligarchen. Zo nam in 2014 de miljardair Petro Porosjenko de plaats over van de oligarch Janoekovitsj.

Het zijn halfbakken revoluties, er is wel leiderschap, maar die is heel zwak. En ook in de oppositie had de bevolking helemaal geen vertrouwen, ook al beweerde die dan namens hen te spreken. Naast Porosjenko hebben ook de radicale nationalisten, pro-westerse neoliberale NGO's en westerse staten zelf geprofiteerd van de Euromaidan-revolutie. Hun agenda werd bepalend terwijl Oekraïne steeds afhankelijker werd van het westen.

› Kun je wat meer vertellen over de rol van extreemrechts in deze oorlog?

‘Rusland misbruikt labels als nazi's en fascist. De realiteit van extreemrechts in Oekraïne is niet zo simpel. Er zijn wel radicale nationalisten, dat zijn mensen die Euromaidan-revolutie gekaapt hadden. Sindsdien hebben zij meer macht gekregen, en meer legitimiteit. Het zijn racisten, vreemdelingenhaters, vaak ook vrouwenhaters. Soms zijn het ook gewoon neonazi's, die banden hebben met de neonazi's in het Westen. Het Azov-regiment heeft zijn oorsprong in extreemrechtse kringen, maar de meeste strijders zijn geen extreemrechtse militanten.’

Poetin schildert elke anti-Russische Oekraïner af als nazi, en dat is niet terecht. Voor de oorlog zagen veel Oekraïners zichzelf vooral als anders dan de Russen. Zij zien de Russen en Wit-Russen als broedervolken. Poetin zegt nu dat Oekraïners en Russen eigenlijk gewoon hetzelfde volk zijn. De Oekraïense identiteit was dan kunstmatig bedacht. Poetin gaf Lenin de schuld dat hij de Oekraïners verzonden had.

Je kunt het vergelijken met Duitsland: daar heb je Pruisen, Saksen, Beieren, enzovoort. Er zijn wel wat verschillen, soms hebben ze moeite om elkaars dialect te verstaan, maar eigenlijk zijn het allemaal Duitsers. Zo zien de Russen de Oekraïners ook, als een regionale variant van dezelfde natie.

Veel Oekraïners zien dat echter heel anders. Zij vinden dat ze wel degelijk verschillen van de Russen net zoals Nederlanders anders zijn dan Duitsers.’

› Hoe zie je Zelensky? Is hij de juiste leider om te hebben op dit moment?

‘Vanwege zijn professionele carrière is hij heel goed in het inspireren van mensen. Hij is een professioneel artiest, dus elke andere Oekraïense president zou het slechter doen. De inspiratie die hij mensen geeft om te vechten, is heel belangrijk, ook al heeft

hij geen militaire ervaring, en maar heel weinig politieke ervaring. Maar hij is erg overtuigend op tv en op YouTube. En hij slaagt er goed in om internationale steun op de been te brengen.

Maar als je vraagt: is Zelensky een democratisch leider? Nee, dat is hij niet. Hij verbiedt politieke partijen, en zijn aanval in 2021 op de pro-Russische oppositiepartijen en media, en met name Viktor Medvedtsjoek, is misschien wel één van de meest onderschatte aanzetten voor deze oorlog.’

› In een artikel dat je een week voor de oorlog publiceerde bij Al Jazeera, pleitte je voor een fundamentele oplossing voor het conflict tussen Rusland en Oekraïne. Je stelde voor om een overkoepelende veiligheidsstructuur op te tuigen voor heel Europa, met afspraken over onderling gedrag, veiligheidsgaranties en transparantie. Sindsdien is de wereld radicaal veranderd. Hoe zie je dat nu?

‘Nu is het totaal onmogelijk om te voorspellen hoe dit afloopt. De doelen schuiven ook op. Poetin wilde in eerste instantie alleen maar een snelle regimewissel in Oekraïne. Dat is niet gelukt, dus hij moet wat anders doen. Maar Poetin blijft geloven dat hij deze oorlog kan winnen.’

Ook aan Oekraïense kant veranderen de doelen. Vanwege de steun uit het Westen roepen Oekraïense politici: ‘wij gaan de oorlog winnen, en misschien kunnen we zelfs wel Oekraïens territorium terugveroveren’. Daarmee bedoelen ze ook de gebieden in de Krim en de Donbas die al niet meer onder controle waren van Oekraïne toen de invasie begon.

En ook de Westerse elites hebben uiteenlopende doelen. Het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten zeggen steeds explicieter dat ze Rusland willen verzwakken, of zelfs vernietigen. Duitsland en Frankrijk willen nog wel nadenken over een compromis, of in elk geval een oplossing die Poetin geen gezichtsverlies bezorgt. Maar op dit moment lijkt het er niet op dat Poetin met wat dan ook akkoord zal gaan, zolang hij niet op zijn minst controle krijgt over een deel van Oekraïne.

› Dat klinkt zorgwekkend.

‘Dat is het ook. Luister, ik sluit niet uit dat Oekraïne wint. Maar ik sluit ook niet uit dat Rusland wint. Wat we zien is dat Rusland

‘We hebben nu geen mensen zoals Trotsky of Rosa Luxemburg’

nog steeds terrein wint. Aan de andere kant heeft de Verenigde Staten de oude Leen- en Pachtwet uit 1941 weer uit de kast gehaald waardoor ze nu voor miljarden dollars aan wapens schenken. Oekraïne denkt dat ze daarmee de balans kunnen laten doorslaan. Het zou kunnen. Maar ik zie niet dat Rusland zich voorbereidt op de overgave. Integendeel, Poetin heeft al een paar keer duidelijk gemaakt dat hij die hypersonische wapens heeft, die hij ook kan inzetten in een kernoorlog.’

› Je zei eerder dat dit gewoon het bekende Marxistische verhaal is. Is er ook nog iets van een werkende klasse?

‘Er is in elk geval geen politiek georganiseerde werkende klasse in Rusland en

Oekraïne. In de Eerste Wereldoorlog waren er massa’s sociaaldemocratische partijen, die opriepen tot internationale solidariteit om de oorlog te stoppen. Maar uiteindelijk is de Eerste Wereldoorlog geëindigd met de militaire nederlaag van Duitsland. We hebben nu geen mensen zoals Trotsky of Rosa Luxemburg. De gedachte dat internationaal links deze oorlog zou kunnen stoppen – nee. Ze zouden er misschien wel wat conclusies uit moeten trekken. Hoe we een derde wereldoorlog kunnen vermijden. Misschien dat we dan een sterker internationaal links kunnen opbouwen.’ •

tekst Anne-Marie Mineur
foto’s Wiebe Kiestra

LINKSVOOR **'DE KLOOF WORDT STEEDS GROTER'**

Nico Oost is 31 jaar oud en een geboren Klazienavener. Hij woont met zijn vriendin in Emmen, waar hij deel uitmaakt van het SP-afdelingsbestuur. 'Ik ben lid van de SP om het verschil te kunnen maken.'

› **Nico, wat doe je in het dagelijks leven?**
'Ik heb MBO Elektrotechniek gestudeerd. In het dagelijks leven werk ik bij VDL in Almelo, waar we onderdelen maken voor chipfabrikant ASML.'

› **Hoe ben je bij de SP terechtgekomen?**
'De kloof tussen arm en rijk wordt steeds groter. Daar wilde ik iets tegen doen. De druppel was voor mij het hele debacle met Pieter Omtzigt en 'functie elders'. Rutte stond toen glashard te liegen, met z'n opmerking 'Ik heb er geen actieve herinnering aan'. Toen dacht ik: nou is het genoeg, nu word ik actief voor een andere politiek, een sociale politiek.'

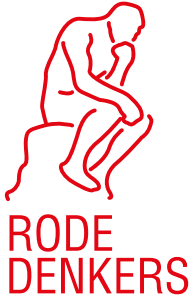
› **Hoe hebben jullie het gedaan bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen?**
'In de gemeente Emmen deden zo'n dertien partijen mee. En alle partijen hebben verloren of zijn gelijk gebleven, behalve Wakker Emmen en SP. Wij waren de enigen die iets gewonnen hebben. Als SP hebben we heel actief campagne gevoerd, ook op de sociale media. We zijn de buurten ingegaan, we hebben mensen aangesproken. We hebben een

superzaterdag gehad met Renske Leijten, ook Sandra Beckerman is met ons op pad geweest. Dat waardeerden de mensen.'

› **Wat doe je naast je werk en de politiek?**
'Ik heb een mooie moestuin, waar ik veel van geniet. Eigenlijk is het een stukje van de tuin van mijn moeder, maar ik onderhoud dat voor haar, met heel veel liefde. En dan kweken we aardbeien, frambozen, bessen, appels, peren, perziken. Ook aardappels, prei, ui, wortels, snijbiet, selderij. Veel daarvan geven we weg, maar we maken ook heel veel in. En elk jaar maken we veel jam.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**
'Haha, nou niets eigenlijk... Als ik echt veel geld zou hebben, dan zou ik er iets goeds mee willen doen, dan zou ik wel een sociale woonstichting willen oprichten, zodat ook mensen met een smallere beurs een goede woning kunnen huren. In Emmen hebben we heel veel sociale huurwoningen, maar die stammen uit 1960 en zijn dus flink verouderd. En je betaalt er best wel veel voor. Als ik rijk zou zijn, zou ik daar graag een alternatief voor bieden.' •

tekst Peter Sas en Anne-Marie Mineur
foto Karen Veldkamp

RODE
DENKERS

DEEL 10 JÜRGEN HABERMAS

Renske Leijten vraagt aandacht voor de slachtoffers van het toeslagenschandaal tijdens een actie in Den Haag in juni 2020.

ONS LEVEN IS GEKOLONIALISEERD

Het denken in winst en efficiency is ons leven gaan bepalen. Hoe dat zo gekomen is, en wat de gevolgen zijn, kunnen we leren van Jürgen Habermas. Voor deze filosoof en socialist is het belangrijk dat we nadenken over de waarden in ons leven en daar ook naar handelen. Een socialisme dat goed past bij de SP en de waarden die wij hebben vastgesteld in ons beginselprogramma *Heel de mens*.

Moraliseren is slecht, zo werd in linkse kringen vaak gedacht. Waarden zouden ouderwets zijn en conservatief. Onze moraal is persoonlijk, daarmee moet je anderen niet lastigvallen. Laten we elkaar vooral in vrijheid laten en ons niet teveel met elkaar bemoeien, dat zou het beste zijn voor iedereen. De marxistische filosoof Jürgen Habermas vond dit een naïeve gedachte, die alle ruimte laat voor het marktdenken en voor de neoliberale

moraal. In 1981 voorspelde hij dat dit zou leiden tot een kolonialisering van ons leven. Dit beschreef hij in zijn *Theorie van het communicatieve handelen*.

Meer dan duizend pagina's heeft dit boek met blauwe omslag, dat door zijn studenten 'het blauwe monster' werd genoemd. De filosofie van Habermas lijkt nu actueler dan ooit. Mensen overleggen voortdurend met elkaar om tot overeenstemming te komen. De manier waarop dat gebeurt is echter niet neutraal, daarin spelen machtsverhoudingen een doorslaggevende rol. In een kapitalistische samenleving wordt 'vrijheid' vooral gezien als individuele keuzevrijheid. Of dit leidt tot tweedeling en tot onvrijheid voor anderen, dat lijkt bijna geen rol te spelen.

De samenleving bestaat uit verschillende delen, die hun eigen waarden hebben. In de zorg is dat 'zorgen' en in het onderwijs is dat 'onderwijzen'. Sociale woningbouw heeft als waarde om te zorgen voor goede betaalbare woningen en energiebedrijven hebben waarde als zij zeker en duurzaam energie leveren. Ruim veertig jaar geleden voorspelde Habermas hoe de waarden van de markten (winst maken) en van de overheidsbureaucratie (of efficiency) de andere delen van de samenleving zouden gaan overheersen en daarmee ons leven zouden 'kolonialisieren'.

Dat is ook precies wat er is gebeurd: winst maken (de waarde van de markt) en efficiency (de waarde van de bureaucratie) hebben de zorg, het onderwijs, volkshuisvesting en energievoorziening en alle andere delen van de samenleving in een wurggreep. Niet betaalbare zorg maar winst is de norm; niet een beter onderwijs maar het volgen van de regeltjes is praktisch geworden. Geld en bureaucratie zijn belangrijker dan mensen en fatsoen, zo blijkt ook in het overheidsbeleid. In het toeslagenschandaal werden mensenlevens kapot gemaakt en mensenrechten geschonden.

Niet alleen voor ieder mens, maar ook voor elke organisatie is het belangrijk om na te denken over de eigen waarden. Want als we dat niet doen, wordt onze waarde bepaald door anderen: door de markt en door de bureaucratie. Dit geldt temeer voor politieke partijen. Het is mooi dat wij in ons socialisme altijd waarden centraal hebben gesteld: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. In onze dagelijkse politiek strijden we voor een samenleving waarin niet de markt en ook niet de overheid, maar vooral mensen de waarden bepalen. •

tekst Ronald van Raak
foto Wiebe Kiestra

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

Oorlog en beeldvorming

Tribune interviewt haar ex-redacteur Derk Sauer, de man van The Moscow Times. De man ook die miljonair werd in Rusland, met Playboy en Cosmopolitan. Een zakenman, een verkoper van "onafhankelijke journalistiek". Een man ook die eigenlijk een liberaal, niet een socialistisch verhaal vertelt. Het zou zo in een doorsnee opiniestukje van NRC passen, een liberaal blad waarvan hij -verhip- nog mede-eigenaar is ook. We zitten in een oorlog, en dat betekent óók een media-oorlog. Dag in dag uit schetteren de zogenaamde "vrije" mediabedrijven het liberale canon: de vijand rukt op en wil onze vrijheden vernietigen. De liberale retoriek zit zo diep in ons mediabestel verweven dat in tijden van oorlog een rechts discours het nieuwe links is. Zonder blikken of blozen. Ondertussen is Poetin, aldus Sauer, "gewoon een communist". Zucht. The first casualty of war is truth, en wat overblijft is lariekoek. Neem het niet over, mede-socialisten, anders zijn onze druiven straks Sauer.

Ramón Jessurun

Woningboeren

Een boer wil nooit zijn boerderij uit en zijn land verkopen. Laat hem een paar hectare houden voor kleinschalige boeren en laat ze in de boerderij wonen. De andere, tienduizenden meters grond moeten een andere, niet agrarische bestemming krijgen zoals woongemeenschappen, woonparken en campings waar permanente bewoning is toegestaan. Onder deze laagbouw bewoning hoeft niet duurigheid te worden en zo gebruik je de grond op een duurzame manier.

Een chalet vanaf 60 vierkante meter kan al nieuw gebouwd worden rond de 50.000 euro. Daar is dan ook een hypotheek voor te krijgen omdat het permanente bewoning is. Op deze manier kan snel het woningprobleem betaalbaar opgelost worden voor honderdduizenden woningzoekenden en is een oplossing voor de stikstofuitstoot van die mega veeteelt bedrijven.

De overheid houdt miljarden euro's op zak want boeren hoeven niet uitgekocht te worden. de boeren blijven eigenaar van de grond en verpachten aan de bewoners, die er kunnen wonen met flinke tuinen.

Willem Veldhoven

Tribune juni 2022

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort.
U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

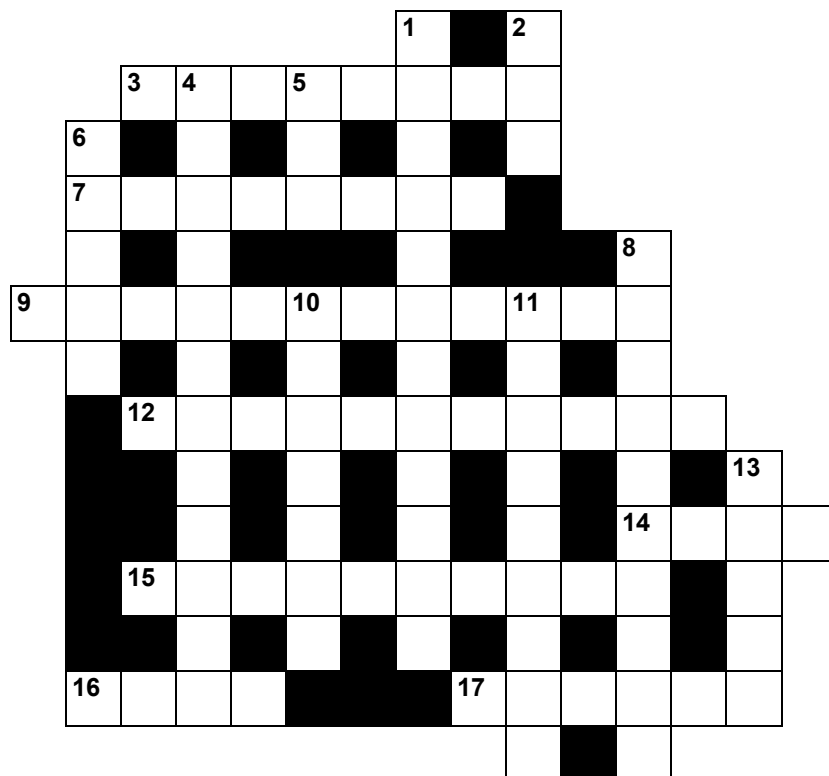
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Drinkt u teveel van deze sets, dan krijgt u ze niet. (8)
 7 Politieke beweging voor uitsluitend deze zangstemmers. (8)
 9 De norm zit vindbaar in een alinea. (12)
 12 Booster. En nog een. En nog een. (11)
 14 Dezelfde meid, maar verwarder. (4)
 15 Religieus leider voor het leven. Nu ja, eventjes dan. (10)
 16 Inborst van een man. (4)
 17 U was met de auto onderweg. Nu niet meer, dus klaar. (6 en 2,4)

Verticaal

- 1 Staat hier in de krant het oude nieuws? (12)
 2 Verhusselde hulproep van een stad. (3)
 4 Chinees bouwwerk rond het World Wide Web. (12)
 5 Beleidsopzet op papier binnen sociaal-democraten. (3, afk.)
 6 Emplooi voor wegwerkers. (5)
 8 Blazen hun partijtjes op het veld en in orkesten. (10)
 10 U (en de langoor) rept zich jachtig. (7 en 2,5)
 11 De pleisterplek in het ziekenhuis. (9)
 13 Portret van een sculptuur. (5)

CREATIEVE KOPPELTJES

Combineer 1 woord uit Lijst 1 met 1 woord uit Lijst 2. Maak hiermee een (onbestaand) woord, en geef een verklaring van de betekenis van dit woord. De meest originele (lieft humoristische) inzendingen worden door de redactie als winnaar bestempeld.

Voorbeeld:

Auto- + -gedachte = 'Eureka!'

Opgaven

Lijst 1

- 1) Promo-
 2) Auto-
 3) Klaver-
 4) Wonder-
 5) Anti-
 6) Leg-
 7) Kracht-
 8) Breed-
 9) Geluks-
 10) Thema-

Lijst 2

- 11) -hoofd
 12) -fruit
 13) -gedachte
 14) -politiek
 15) -bouw
 16) -schotel
 17) -kwelling
 18) -queeste
 19) -plekje
 20) -woning

OPLOSSING CRYPTOGRAM MEI

Horizontaal

- 1) Stokje 6) Rookkanaal 10) Klantvriendelijk
 11) In de soep lopen 13) Druif 15) Haarbal
 16) Getroffen 17) Speld.

Verticaal

- 2) Tonen 3) Kaasexport 4) Drankduivel 5) Losvast
 7) Keizer 8) Sluier 9) Bijenkast 12) Laaiend
 14) Klomp.

OPLOSSING BEELDSPRAAK

Woorden:

ijs; vis; geel; eend; ei; worst; apen; koe; das; spook; bier; wortel.

Eindoplossing:

Links is geen eenheidsworst en moet dat ook niet worden. (vrij naar Emile Roemer)

De winnaar van de meipuzzel 2022 is J. Schmeets uit Bocholtz.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 22 juni naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

